

Jedert Vodopivec

TABELA: Pregled reševanja posameznih zvrsti gradiva<sup>1</sup>

<b>VRSTA GRADIVA</b>	<b>UKREP</b>	<b>PREVODNOST</b>	<b>POSTOPEK ZAŠČITE</b>	<b>POSTOPEK SUŠENJA</b> 1 - sušenje na zraku 2 - vakuumsko sušenje zamrznjenega gradiva 3 - vakuumsko sušenje
<b>SPISOVNO GRADIVO</b>				
vodoobstojna črnila in barve	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	ne ločujemo listov	posamezne enote medsebojno ločimo z ovoji in vložimo v plastične zabojnike ali kartonaste škatle	1, 2 ali 3
vodotopna črnila in barve	takoj zamrznemo ali sušimo	ne pivnamo, ne brišemo	posamezne enote medsebojno ločimo in vložimo v plastične zabojnike ali kartonaste škatle	1, 2
<b>NAČRTI IN ZEMLJEVIDI</b>				
netopna črnila in barve	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	posebna pozornost če so zviti ali zrolani	pakiramo v ploske plastične ali plastificirane zabojnike	1, 2
vodotopna črnila in barve	takoj zamrznemo ali sušimo	ne pivnamo, ne brišemo	posamezne enote medsebojno ločimo z ovoji pakiramo v ploske plastične ali plastificirane zabojnike	1, 2
na kopirnem papirju (indigo in podobno)	takoj zamrznemo ali sušimo	izogibamo se pritiskom (nevarnost,	posamezne enote medsebojno ločimo z ovoji	1, 2

<sup>1</sup> povzeto po Betty Walsh: Salvage at a Glance: <http://palimpsest.stanford.edu/waac/wn/wn19-2/htm>

		da se črnilo razmaže)	pakiramo v ploske plastične ali plastificirane zabojnike	
na premazanem papirju	takoj zamrznemo ali sušimo		posamezne enote medsebojno ločimo z ovoji pakiramo v ploske plastične ali plastificirane zabojnike	2
<b><u>KNJIGE</u></b>				
knjige, revije in tiskovine (ČB)	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	ne odpiramo ali zapiramo, ne odstranjujemo platnic	medsebojno ločimo s plastificiranim papirjem ali plastično folijo, položimo ležeče ali s hrbtom navzdol	1, 2 ali 3
usnjene in pergamentne platnice	sušimo takoj ali zamrznemo	ne odpiramo ali zapiramo, ne odstranjujemo platnic	medsebojno ločimo s plastificiranim papirjem ali plastično folijo, položimo ležeče ali s hrbtom navzdol	1
knjige, revije, tiskovine (barvne)	takoj zamrznemo	ne odpiramo ali zapiramo, ne odstranjujemo platnic	obdrži vlažno, položimo ležeče ali s hrbtom navzdol	2
<b><u>PERGAMENT</u></b>				
	takoj zamrznemo ali sušimo		vstavimo holitex med liste, položimo ležeče v trdno embalažo	1, 2
<b><u>LIKOVNA DELA</u></b>				
tiski, ČB grafike, netopni zapisi	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	ne ločujemo listov	vstavimo holitex med liste, položimo ležeče v trdno embalažo	1, 2 ali 3
uokvirejene ČB grafike in risbe isto kot zgoraj	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	pazi steklo	odstranimo okvir in steklo, ostalo isto kot zgoraj	1, 2

tiski in risbe velikega formata	zamrznemo ali čimprej posušimo, najbolje v prvih 48 urah	ne ločujemo listov; posebna pozornost če so zviti ali zrolani	posamezne enote medsebojno ločimo z ovoji pakiramo v ploske plastične ali plastificirane zabojnike	vlažni 1, 2 mokri 2
vodotopne barve	takoj zamrznemo ali sušimo	ne pivnamo ali brišemo	vstavimo v ovoje	1, 2
premazani papirji (sitotiski...)	takoj zamrznemo ali sušimo		ohranimo vlažno	2
<b><u>SLIKE</u></b>				
	takoj sušimo	obriši, položi vodoravno	položimo vodoravno z licem navzgor, ne dotikamo se poslikave	1
<b><u>E-MEDIJI</u></b>				
trakovi	umazane trakove izperi, papirne ovoje posuši v 48 urah; trakovi lahko čakajo na sušenje tudi en teden <b>NE ZAMRZUJ</b>	ne dotikaj se površine trakov	ohranimo mokre in vstavimo v plastične vrečke, položimo kot kolut – pravokotno na širino traku	1
diskete	takoj zavij <b>NE ZAMRZUJ</b>	ne dotikaj se površine	ohranimo mokro in vstavimo v plastične vrečke ali hladno vodo	1
zgoščenke in CD ROMi				
	diske takoj posuši, papirne ovoje posuši v 48 urah	ne razteguj površine	vstavi vertikalno v zabojnike ali škatle	1
<b><u>ZVOČNI IN VIDEO ZAPISI</u></b>				
trakovi	umazane trakove	ne dotikaj se površine	ohranimo mokro in vstavimo v plastične	1, 3 (v hladnem)

	izperi, papirne ovoje posuši v 48 urah, trakovi lahko čakajo na sušenje tudi en teden <b>NE ZAMRZUJ</b>		vrečke, vstavi vertikalno v zabojnike ali škatle	
šelak in acetatne plošče	posuši takoj, papirne ovoje posuši v 48 urah	ne dotikaj se površine, plošče so lomljive, izogibaj se šokom	vloži vertikalno obložene z gladko penečo gumo	1, najbolje v napravi za čiščenje plošč
vinilne plošče	posuši v 48 urah, zamrzovanje ni preizkušeno	ne dotikaj se površine, plošče so lomljive, izogibaj se šokom	vloži vertikalno obložene z gladko penečo gumo	1, najbolje v napravi za čiščenje plošč
<b><u>ČB FOTOGRAFIJE</u></b>				
albumenske fotografije	zamrzni ali posuši v 48 urah	ne dotikaj se površine slike	med fotografije vstavi holitex	1
mat in gladke kolodijske fotografije	zamrzni ali posuši v 48 urah	površina je občutljiva, ne dotikaj se površine slike		1, 2
srebroželatinske slike	zamrzni ali posuši v 48 urah	ne dotikaj se površine slike	obdrži mokre, vloži v plastične vrečke in vloži v škatle	1 nikoli vakuumsko sušiti
karbonski fototisk (carbon print)	takoj posuši ali zamrzni	ne dotikaj se površine slike, <b>vezivo nabreka</b>	vlagaj vodoravno	1
fotokemični in fotomehanski postopek (kolotipija, fotogravura, cianotipija...)	zamrzni ali posuši v 48 urah	ne ločuj sprijetih slik	zaščiti vsako drugo in vloži v škatle	1, 2
<b><u>BARVNE FOTOGRAFIJE</u></b>				
dye transfer	takoj posuši	ne dotikaj se površine	prenašaj vodoravno	1,

				z licem navzgor
kromogenski pozitivni in negativni		rokuj previdno, ne dotikaj se površine	obdrži mokre, vloži v plastične vrečke in vloži v škatle	1, 2 nikoli vakuumsko sušiti
<b><u>KASETIRANE FOTOGRAFIJE</u></b>				
ambrotipije	takoj posuši	<b>steklo, občutljivo vezivo</b> , rokuj previdno, ne dotikaj se površine	položi vodoravno v varovalno škatlo	1 z licem navzgor NIKOLI ZAMRZNITI
dagerotipija	takoj posuši	<b>steklo</b> , rokuj previdno, ne dotikaj se površine	položi vodoravno v varovalno škatlo	1 z licem navzgor NIKOLI ZAMRZNITI
tintipija	takoj posuši	<b>občutljivo vezivo</b> , rokuj previdno, ne dotikaj se površine	položi vodoravno	1 NIKOLI ZAMRZNITI
<b><u>NEGATIVI</u></b>				
kolidijske slike na steklu	takoj posuši	<b>steklo</b> , rokuj previdno, ne dotikaj se površine	horizontalno v varovalni škatli	1 z licem navzgor NIKOLI ZAMRZNITI
želatinske slike na steklu	zamrzni ali posuši v 48 urah	<b>steklo</b> , rokuj previdno, ne dotikaj se površine	obdrži mokre, vloži v plastične vrečke, hrani horizontalno v varovalni škatli	1, (2)
poškodovani nitratni s topnim vezivom	takoj zamrzni ali posuši	ne pivnaj ali briši	vodoravno	1, 2 testiraj
poškodovani acetatni	takoj zamrzni ali posuši	<b>nabrekanje emulzije</b> rokuj previdno, ne dotikaj se površine	vodoravno	1, 2 testiraj
poliesterski film, nepoškodovani nitratni in acetatni filmi	zamrzni ali posuši v 48 urah	rokuj previdno, ne dotikaj se površine	obdrži mokre, vloži v plastične vrečke in vloži v škatle	1, 2 nikoli vakuumsko sušiti
<b><u>DIAPOZITIVI</u></b>				
srebrnoželatinski	zamrzni ali posuši v	rokuj previdno, ne	vertikalno v varovalni škatli	1

	48 urah	dotikaj se površine		
diapozitivi na steklu	takoj posuši	rokuj previdno, ne dotikaj se površine	hrani horizontalno v varovalni škatli	1, NIKOLI NE ZAMRZUJ
barvni diapozitivi v okvirčkih	zamrzni ali posuši v 48 urah	rokuj previdno, ne dotikaj se površine	obdrži mokre, vloži v plastične vrečke	1, 2 nikoli vakuumsko sušiti
<b><u>FILMI</u></b>				
filmi	izperi in posuši v 48 urah		obdrži mokre, vloži v skupinah po 5 v kartonaste škatle	operi in posuši v filmskem laboratoriju
<b><u>MIKROFILMI</u></b>				
mikrofilmski koluti	izperi in posuši v 48 urah	ne odstranjuj škatlic, pritrdi kartončke z elastikami	obdrži mokre, vloži v skupinah po 5 v kartonaste škatle	operi in posuši v mikrofilmskem laboratoriju
mikrofilmske kartice - aperture cards	zamrzni ali posuši v 48 urah		obdrži mokre, vloži v plastične vrečke	1
mikrofilmski žepki	zamrzni ali posuši v 48 urah		obdrži mokre, vloži v plastične vrečke	1
diazo in vesicularni mikrofiš	zamrzni ali posuši v 48 urah		vloži v ovoje in v škatle	1